

فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه‌گذاری
دوره ۱۶ / شماره ۳ (پیاپی ۶۳) / پاییز ۱۴۰۶
صفحه ۷۵ تا ۹۷

بررسی رابطه‌ی بین پادشکنندگی با عملکرد مالی و تداوم کسب و کار در بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

راضیه فریادرس

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی گرایش مدیریت استراتژیک، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
razieh.faryadras20613@gmail.com

سید کاظم چاوشی

استادیار گروه بانک، بیمه و گمرک، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
chavoshi@khu.ac.ir

سیروس شریفی

استادیار گروه بانک، بیمه و گمرک، دانشکده مدیریت، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران. نویسنده مسئول.
ssharifi@khu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۱۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۲/۲۳

چکیده

این پژوهش به بررسی رابطه بین پادشکنندگی و عملکرد مالی و تداوم کسب و کار بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (TSE) می‌پردازد. جامعه آماری این پژوهش کلیه بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار می‌باشد که سهام آنها در سال ۱۴۰۰ به طور مستمر مورد معامله قرار گرفته است. بنابراین، ۱۰ بانک واجد شرایط شامل بانک‌های ملت، تجارت، صادرات، پارسیان، پاسارگاد، سینا، اقتصاد نوین، پست بانک، خاورمیانه و کارآفرین انتخاب شدند. داده‌های کمی برای دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ جمع‌آوری و با استفاده از رگرسیون داده‌های تابلویی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. یافته‌ها نشان داد که پادشکنندگی تأثیر مثبت و معناداری بر تداوم کسب و کار و همچنین عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار دارد. علاوه بر این، عملکرد مالی تأثیر مثبتی بر تداوم کسب و کار آن بانک‌ها دارد. یافته‌های این پژوهش با توجه به شرایط کنونی تحریم‌های بین‌المللی علیه بخش مالی ایران، ممکن است مورد توجه نهادهای نظارتی و قانون‌گذار و همچنین فعالان حوزه بانکی و مالی قرار بگیرد.

واژه‌های کلیدی: پادشکنندگی، تداوم کسب و کار، عملکرد مالی، بورس اوراق بهادار تهران.

۱- مقدمه

در عصر حاضر حوزه‌ی کسب‌وکار با بحران‌های گوناگونی روبه‌رو است و همه سازمان‌ها در معرض یک محیط متنوع و در حال تغییر قرار دارند. مقاومت در برابر این بحران‌ها و توانایی مدیریت آن‌ها باعث تقویت موقعیت رقابتی سازمان‌ها می‌گردد. از جمله این بحران‌ها می‌توان به بحران‌های مالی ۲۰۰۷، رکودهای اقتصادی، بیماری‌های همه‌گیر، بلایای طبیعی مانند سونامی اقیانوس هند ۲۰۰۴، زلزله‌های هائیتی و شیلی و فوران آتش‌فشان ایسلندی اشاره کرد که تهدیدی غیرقابل‌پیش‌بینی برای تداوم فعالیت یک سازمان هست (به امران و همکاران، ۲۰۱۱). تداوم در فعالیت‌های کسب‌وکار یکی از دل‌مشغولی‌های اصلی مدیران هست. هر سازمان در برنامه تداوم کسب‌وکار خود اهداف متفاوتی را نسبت به سازمان‌های دیگر دارد (سید علی ترابی و همکاران، ۲۰۱۵). به دلیل نوسان‌های اقتصادی رقابت بین سازمان‌ها افزایش یافته است و مدیریت آن‌ها سخت‌تر شده است؛ بنابراین سازمان‌ها برای تداوم فعالیت و بهبود عملکرد کسب‌وکار باید بتوانند خطرات را مدیریت کنند و انعطاف‌پذیر باشند (عرب مازاریدی و همکاران، ۱۳۹۶). با توجه به اینکه در کشور ما پایه‌ی سیستم‌های مالی بانک‌ها می‌باشند لذا عدم بقای آن‌ها هزینه‌های بسیار زیاد اجتماعی مالی و اقتصادی و حتی سیاسی را به دنبال دارد به همین دلیل صنعت بانکداری باید کارایی خود را بهبود بدهد (گلمرادی و همکاران ۲۰۲۱)؛ و به سرعت با تغییرات بازار و محیط‌های تجاری کنار بیاید (کامارینا-ماتوس، آل. ام، ۲۰۱۴) و آمادگی لازم برای مقابله با رویدادهای مخرب و کاهش خطرات احتمالی را داشته باشند (رینگ و همکاران ۲، ۲۰۱۹).

بسیاری از سیاستمداران تلاش کردند اقتصاد را مدیریت کنند (طالب^۱، ۲۰۱۳)؛ و تصمیم گرفتند برای محافظت از سیستم و کاهش خطر و فاجعه‌های احتمالی آینده نوسانات را حذف کنند؛ اما در حقیقت حوادث غیرمنتظره مانند بلایای طبیعی یا سقوط اقتصادی به صورت ناگهانی رخ می‌دهد (طالب، ۲۰۱۳) و قوانین و هنجارهای پذیرفته‌شده غیرقابل اطمینان هستند و نمی‌توان از همه بلایای آینده جلوگیری کرد یا آن‌ها را از بین برد (رزق، ۲۰۰۷). برای مثال بحران مالی ۲۰۰۸ باعث سقوط اقتصاد جهانی شد و بسیاری از مردم سرمایه خود را از دست دادند (طالب، ۲۰۱۳). هدف اصلی مدیریت ریسک برآورد دقیق احتمالات و رویدادهای آینده و حذف کامل اختلالات نیست بلکه هدف آن آشکارسازی و ارزیابی عدم قطعیت‌ها و تصمیم‌گیری در شرایط عدم قطعیت است (اون، ۵، ۲۰۱۵). اگر سازمانی نتواند به موقع عدم قطعیت‌ها را شناسایی کند؛ مشکلات اقتصادی ویژه‌ای برای آن سازمان اتفاق می‌افتد و آن را تا مرز شکست سازمانی پیش می‌برد. پس سازمان باید به سمتی حرکت کند که بتواند این موقعیت‌ها را شناسایی کند و نوسانات را حذف نکند (طالب، ۲۰۱۳). از طرفی مدیریت تداوم کسب‌وکار نیز تهدیدهای بالقوه و تأثیراتی که می‌توانند بر سازمان بگذارند را شناسایی می‌کند و علاوه بر این با توجه به خطرات و تأثیرات احتمالی آن‌ها به نحوه‌ی کاهش پیامدهای آن‌ها و بهبود سریع از اختلالات نیز توجه می‌کند و

¹. Bhamra

². Xing

³. Nasim Nicholas Taleb

⁴. Rose

⁵. Aven

علاوه بر محافظت از سیستم در برابر حوادث مخرب به روند بازیابی در طول سانحه و بعد سانحه نیز توجه می‌کند (رینگ و همکاران، ۲۰۱۹). چراکه حذف ناپایداری و پادشکنندگی^۱ از سیستم، اثر انفجاری به دنبال خواهد داشت همچنین بدون نوسانات مشکلات قدر کافی آشکار نیستند بنابراین در حالت پنهان می‌مانند و شدیدتر می‌شوند برای مثال خطر آتش‌سوزی همواره جنگل را تهدید می‌کند اما خطر رخ دادن آتش‌سوزی‌های بزرگ‌تر با مجموعه‌ای از آتش‌سوزی‌های کوچک‌تر کاهش پیدا می‌کند چراکه باعث می‌شود قابل اشتعال ترین مواد جنگل بسوزند و ولی به اکثر درختان آسیبی نرسد نوسانات نیز مانند آتش‌سوزی‌های کوچک‌تر از رخ دادن اتفاقات بزرگ و جبران‌ناپذیر آینده جلوگیری می‌کنند (طالب، ۲۰۱۳). همچنین در صورتی که اختلالات حذف شوند استرس‌ها و ضربه‌هایی که برای سیستم حیاتی هستند نیز از بین می‌روند؛ بنابراین سازمان‌ها به روش‌هایی برای کاهش احتمال آسیب‌پذیری هنگام مواجهه با اختلال نیاز دارند (رضانی^۲ و همکاران، ۲۰۲۰). در نتیجه در پی افزایش آشوب و بحران‌های بزرگی که باعث ضربه زدن به اقتصاد شد نظریه‌های مختلفی ارائه شد. ابتدا نظریه تاب‌آوری مطرح شد تاب‌آوری به معنای توانایی برای بازگشت به حالت اولیه است.

پژوهشی با عنوان انعطاف‌پذیری، استحکام، و پادشکنندگی: به سوی درک پاسخ‌های سازمانی متمایز به ناملایمات انجام شده است که به گسترش مطالعه هیلمن و گونتر که در رابطه با تاب‌آوری سازمانی است، تأکید دارد. این پژوهش بر ثبات، به جای سایر حوزه‌ها مانند رشد، به عنوان هسته اصلی انعطاف‌پذیری سازمانی تأکید می‌کند. ما استدلال می‌کنیم که این تأکید همپوشانی بین تاب‌آوری و مفاهیم مرتبط اما کاملاً متفاوت مانند استحکام و شکنندگی را به عنوان پدیده‌های قابل مشاهده در پاسخ‌های سازمانی به ناملایمات تأیید نمی‌کند (مونوز^۳ و همکاران، ۲۰۲۲).

در ادامه نظریه پادشکنندگی از هدف سنتی تاب‌آوری فراتر رفته و بهبود را در نظر گرفته و در نتیجه چشم‌انداز جدیدی از پایداری و تولید را در سیستم‌های پیچیده به ارمغان می‌آورد (رضانی و همکاران، ۲۰۲۰). یک سیستم پادشکننده نه تنها انعطاف‌پذیر است، بلکه می‌تواند قابلیت‌های خود را افزایش دهد و در نتیجه عوامل استرس‌زای درون‌زا و برون‌زا انعطاف‌پذیرتر شود. این امر پادشکنندگی را به یک ویژگی بسیار مطلوب برای سیستم‌های دفاع‌سایبری که در محیط‌های پویا و رقابتی عمل می‌کنند تبدیل می‌کند (اوزونوف^۴ و همکاران، ۲۰۲۳).

این ویژگی سیستم‌ها فراتر از استحکام است. جسم منعطف در برابر شوک‌ها مقاومت می‌کند و حالت اولیه خود را حفظ می‌کند اما عملکرد سیستم‌های پادشکنندگی در برابر شوک‌ها بهتر و قوی‌تر می‌شوند (طالب، ۲۰۱۳). این ویژگی از قدیم باعث پیشرفت بشر بوده است و باعث می‌شوند سیستم‌ها در دنیایی غیرقابل‌پیش‌بینی و پر نوسان رشد کنند و بهبود یابند. وجود نوسانات برای سیستم‌های پادشکنندگی لازم است برای مثال وقتی که مجموعه‌ای از نهادها در معرض چالش‌های جدی قرار بگیرند ممکن است یک نتیجه کلی مثبت به دست آید و باعث رشد سیستم در شرایط متغیر شود (طالب، ۲۰۱۳). ما باید غیرقابل‌پیش‌بینی بودن رفتار سیستم‌های پیچیده

¹. Antifragility

². Ramezani

³ Munoz, Billsberry & Ambrosini

⁴ Uzunov, Dam, Harold, Baruwal Chhetri, Colman & Hashmi

را بپذیریم و برای آینده آماده شویم به همین خاطر پادشکنندگیه یک ویژگی مطلوب است (رضانی و همکاران، ۲۰۲۰) اما اجزای آن ممکن است بسیار پیچیده باشد و اجزای موردنیاز به‌خوبی درک نشده باشند (طالب، ۲۰۱۳). بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار نیز مانند خیلی از سازمان‌های دیگر دستخوش تغییرات و تحولات جهانی هستند و عملکرد و تداوم فعالیت‌های آن‌ها در صورت همگام نشدن با تغییرات و به‌روزرسانی خود در معرض خطر می‌باشد. برای بسیاری از سازمان‌ها قطع جریان نقدینگی یک مسئله بحرانی است، به‌ویژه زمانی که آن‌ها به توانایی خود در حفظ عملیات به‌منظور پرداخت بدهی‌های خود وابسته هستند. این مسئله برای شرکت‌های کوچک و متوسط و سازمان‌هایی که با اعتبارات بانک‌ها تأسیس شده‌اند بیش از سایرین حیاتی است. امروزه داشتن یک برنامه کاربردی و اثربخش سیستم مدیریت تداوم کسب‌وکار، نقش بسیار مهمی در استمرار و موفقیت کسب‌وکار هر سازمانی ایفا می‌کند. توانایی یک سازمان برای حفظ و تداوم فعالیت‌های کلیدی و حیاتی خود، پس از وقوع یک حادثه و همچنین سرعت بازیابی سازمان و بازگشت به حالت نرمال، می‌تواند عوامل اصلی موفقیت یا شکست یک سازمان را تعیین نمایند. لذا استقرار یک سیستم مناسب بر پایه مدیریت تداوم کسب‌وکار مبتنی بر استاندارد ISO 22301-2019 می‌تواند پاسخگوی نیاز سازمان‌ها در این حوزه باشد که نشان از اهمیت و ضرورت کاربردی انجام پژوهش حاضر دارد. همچنین با بررسی پیشینه‌های مربوط به موضوع پژوهش حاضر و خلایبی در این زمینه، پژوهش‌هایی که موضوع حاضر را مورد بررسی قرار دهد دیده نشده است؛ که نشان از اهمیت نظری انجام پژوهش حاضر دارد. با توجه به مطالب گفته‌شده علیرغم توسعه موضوع پادشکنندگی و همچنین مدیریت تداوم کسب‌وکار تحقیق جامعی که این موضوع را در بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی عمیق کرده باشد وجود ندارد، لذا در این پژوهش به دنبال پاسخ به این سؤال هستیم که چگونه می‌توان پادشکنندگی را در بانک‌های ایرانی محاسبه نمود؛ و چه رابطه‌ی بین پادشکنندگی با عملکرد بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار و همچنین تداوم کسب‌وکار وجود دارد؟

در این مقاله، پس از مرور ادبیات و مختصری از پیشینه پژوهش‌های انجام شده، به بیان روش‌شناسی و گسترش مدل و فرضیه‌های پژوهش پرداخته خواهد شد. سپس، بر اساس نتایج به دست آمده، بحث و تبیین نتایج صورت خواهد گرفت، و در انتها نیز پیشنهادهای پژوهش ارائه خواهد گردید که فرضیه‌های مورد بررسی به صورت ذیل می‌باشد:

فرضیه اول: پادشکنندگی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.

فرضیه دوم: پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب‌وکار تأثیر معناداری دارد.

فرضیه سوم: عملکرد مالی بر تداوم کسب‌وکار تأثیر معناداری دارد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

تداوم کسب و کار

تداوم فرآیندهای کلیدی سازمان در هنگام وقوع اختلال‌های سازمانی خواه بر اثر بحران‌های گسترده یا حادثه‌های کوچک یک نیاز اساسی برای هر سازمان است. نیاز به وجود تضمینی برای تداوم فرآیندهای سازمانی، منجر

به شکل گیری و توسعه مفهوم مدیریت تداوم کسب و کار به عنوان ابزار ایجاد نظم سازمانی در مقابله با اختلال های سازمانی شده است. بر طبق استاندارد حوزه تداوم کسب و کار، BCM فرآیند مدیریتی جامع است که اثر خطرات تهدید کننده سازمان را شناسایی کرده و چارچوبی برای قابلیت پاسخگویی اثربخش و نیز ایجاد حالت برگشت پذیری سازمان پدید می آورد و منجر به حفظ منافع سهامداران کلیدی، شهرت و نام تجاری سازمان می گردد. موسسه تداوم کسب و کار ۱۲، مدیریت تداوم کسب و کار سازمان را به عنوان یک فرآیند مدیریتی جامع معرفی می نماید که با شناسایی اختلال های ممکن و تاثیرات آنها بر سازمان، به افزایش خاصیت تاب آوری (خاصیت کشسانی) ۱۳ سازمان در مقابله با هرگونه اختلال کمک می کند. براساس این تعاریف BCMS به عنوان بخشی از سیستم کلی سازمان محسوب می شود که به ساخت، پیاده سازی، عملیات، پایش، بازبینی، نگهداری و توسعه مبحث تداوم کسب و کار در سازمان می پردازد. در واقع BCM مدیریتی جهت دستیابی به تداوم فعالیتها و کسب و کار است که با طرح ریزی یک برنامه تداوم کسب و کار و بازیابی از بحران ۱۴ افراد و فرایندهایی که نقش بحرانی در بقای سازمان دارند را مشخص می نماید. باید توجه داشت که منظور از فعالیت های بحرانی آن دسته از فعالیت ها می باشند که سازمانها به جهت ادامه کسب و کار خود به تداوم آنها نیاز داشته و از یک سازمان به سازمان دیگر نیز متفاوت می باشند (گرچی و همکاران^۱، ۲۰۱۸).

عملکرد مالی

عملکرد مالی یکی از مهم ترین سازه های مورد بحث در پژوهش های مدیریتی است و بدون شک مهمترین معیار سنجش موفقیت در شرکت های تجاری به حساب می آید. ولی به طور کلی در خصوص این که متغیرها و شاخص های عملکرد مالی کدامند، هنوز توافق نظر کاملی در بین صاحب نظران وجود ندارد. ارزیابی عملکرد شرکت با استفاده از نسبت های مالی یک ابزار قدرتمند سنتی برای تصمیم گیرندگان، از جمله تحلیلگران کسب و کار، بستانکاران، سرمایه گذاران، و مدیران مالی می باشد (هانینون و همکاران^۲، ۲۰۱۸). از مهمترین اهداف بنگاه های اقتصادی، کسب سود در کوتاه مدت و افزایش ثروت اقتصادی مالکان در بلندمدت است. این مهم با اتخاذ تصمیمات منطقی در فرآیند سرمایه گذاری امکان پذیر می شود. اتخاذ تصمیمات منطقی رابطه ی مستقیمی با ارزیابی عملکرد بنگاه های اقتصادی دارد و ارزیابی عملکرد بنگاه های اقتصادی نیز نیازمند شناخت معیارها و شاخص ها است که در دو مجموعه شاخص های مالی و غیر مالی طبقه بندی میشود. اندیشمندان مدیریت، معیارهای عملکرد را در ابعاد مختلف طبقه بندی نموده اند که از جمله ی آن ها می توان به نظریه ی وستن و کاپلند (۱۹۹۲) اشاره کرد. وی ابعاد عملکرد را در شش بعد مهم شامل رقابت، عملکرد مالی، کیفیت خدمات، انعطاف پذیری، نوآوری و نحوه استفاده از خدمات طبقه بندی کرد. سیستم های ارزیابی عملکرد سازمان ها، یک مکانیزم مهم کنترل در راستای خط مشی ها و سیاست های کلی سازمان بوده و اطلاعات مهم و حیاتی را در خصوص میزان تناسب و سازگاری عملکرد واحدها با برنامه ها، در اختیار مدیران قرار می دهند. البته وقوع این امر در گرو آن است که نظام ارزیابی

¹ George Bithas & Damianos P. Sakas & Konstadinos Kutsikos

² Haninun Haninun & Lindrianasari Lindrianasari & Angrita Denziana

عملکرد از جامعیت کافی برخوردار باشد تا نتایج آن قابل استفاده بوده و تمام جوانب فعالیت‌ها را مدنظر قرار دهد (الینا و همکاران، ۲۰۱۸).

معیارهای مالی سنجش عملکرد به دلیل برخورداری از ویژگی‌هایی نظیر کمی و عینی بودن، نسبت به معیارهای غیر مالی ارجحیت دارند، اصولاً معیارهای مالی را که تاکنون در رابطه با ارزیابی عملکرد مطرح شده است، می‌توان به دو دسته‌ی مدل‌های حسابداری و اقتصادی طبقه‌بندی کرد. در مدل‌های حسابداری، عملکرد شرکت با توجه به داده‌های حسابداری ارزیابی می‌شود. برخی از مهمترین این معیارها شامل سود، سود هر سهم، جریان‌های نقدی آزاد، نرخ بازده دارایی‌ها و نرخ بازده حقوق‌صاحبان سهام می‌باشند. در مدل‌های اقتصادی، عملکرد شرکت با توجه به قدرت کسب سود دارایی‌های موجود و سرمایه‌گذاری‌های بالقوه آن و با عنایت به نرخ بازده و نرخ هزینه‌ی سرمایه‌گذاری می‌گردد. مهمترین معیارهایی که در زمینه ارزیابی عملکرد با استفاده از معیارهای اقتصادی وجود دارند. عبارتند از: ارزش افزوده بازار و ارزش افزوده اقتصادی (اومار رافی و همکاران، ۲۰۲۱).

پادشکنندگی

اگر به ناتوانی سازمان در برابر مواجهه موثر با عدم قطعیت‌هایی که در اثر تغییرات محیطی ایجاد می‌شوند شکنندگی بگوییم یعنی موقعیتی که استمرار کسب و کار و ارزش آفرینی آن در اثر دگرگونی‌ها مختل می‌شود، پادشکنندگی متضاد آن است یعنی ایجاد قابلیت‌هایی که رشد سازمان را در اثر تلاطمات به همراه دارد. ریشه پادشکنندگی در سیستم‌های پیچیده است محیط‌هایی که از مولفه‌های بسیار زیاد تشکیل شده که بر هم اثرات متقابل دارند، در این وضعیت به روش استقرای گونه و با تحلیل تک تک اجزا نمی‌توان ماهیت کل سیستم را تحلیل کرد چون در این سیستم‌ها روابط خطی نیست و احتمال رخدادهای بسیار متفاوت زیاد است. اما از آنجا که ماهیت تحلیل‌گری در ذهن انسان خطی است، به صورت پیش فرض نمی‌تواند با این ویژگی هماهنگ شود و خطاهای شناختی در تصمیم‌گیری بسیار رخ می‌نماید. چنانکه بسیاری از رویکردهای مدیریتی که در شرایط محیطی ثابت موجب بهینه‌سازی استفاده از منابع سازمان می‌شوند، در شرایط دگرگون‌توان مواجهه موثر با عدم قطعیت‌ها را از سازمان صلب می‌کنند. پس برای ایجاد مفهوم پادشکنندگی باید به بسیاری از باورهای قبلی درباره میزان کارایی و اثربخشی رویکردهای مدیریتی و استراتژی‌های رقابتی به دیده تردید بنگریم. زیرا سازمان به مثابه یک سیستم زنده و پیچیده، در اثر مواجهه با ریسک‌ها و عوامل استرس‌زا رشد می‌کند اما بسیاری از تمهیدات مدیریتی سنتی متمرکز بر محدود کردن تاثیر این شوک‌ها و عوامل استرس‌زا هستند (برندان^۱، ۲۰۱۸).

پادشکنندگی چیزی فراتر از تاب‌آوری یا استواری است. تاب‌آور کسی است که در مقابل شوک‌ها مقاومت می‌کند و همانی که بود باقی می‌ماند؛ پادشکننده اما از آن چیزی که بود بهتر می‌شود. این خصیصه‌ی هر آن چیزی است که با زمان تغییر می‌کند: تکامل، فرهنگ، ایده‌ها، انقلاب‌ها، نظام‌های سیاسی، نوآوری‌های فناورانه، موفقیت‌های فرهنگی و اقتصادی، بقای جمعی، دستور پخت‌های خوب (مثلاً سوپ مرغ یا استیک تارتار با یک جرعه کنیاک). پیدایش شهرها، فرهنگ‌ها، نظام‌های حقوقی، جنگل‌های استوایی، مقاومت باکتریایی... حتی وجود

¹ Brendan Markey-Towler

خودمان به عنوان گونه‌هایی روی این سیاره و پادشکنندگی مرز بین آنچه زنده و ارگانیک (یا پیچیده) است مثل بدن انسان و آن چه بدون تغییر است مثلاً شئی مثل فنجان چینی را تعیین می‌کند (اومار رافی و همکاران، ۲۰۲۱).

پیشینه پژوهش

همچنین با بررسی پیشینه‌های مربوط به موضوع پژوهش حاضر و خلایبی در این زمینه، پژوهش‌هایی که موضوع پادشکنندگی و تداوم کسب و کار و ارتباط آنها با عملکرد مالی را مورد بررسی قرار دهد دیده نشده است؛ که نشان از خلأ نظری انجام پژوهش حاضر دارد. با این حال، پژوهش‌های زیر از لحاظ مفهومی نزدیکترین به موضوع پژوهش حاضر می‌باشند.

رحیمیان اصل و همکاران (۱۴۰۲) پژوهشی را با عنوان ارایه مدلی برای ارزیابی پادشکنندگی زنجیره تامین (مورد مطالعه: شرکت توزیع دارو پخش) انجام دادند. بر اساس نتایج به دست آمده به ترتیب، ساختار زنجیره تامین، بهبود و بازیابی، یادگیری، انعطاف‌پذیری و نوآوری، در اولویت اول تا پنجم برای بهبود ساختار پادشکنندگی زنجیره تامین شرکت قرار دارند.

هادی زاده و خداپرست (۱۴۰۰) پژوهشی را با عنوان طراحی مدلی پادشکنندگی برای مدیریت کیفیت استراتژیک (مورد مطالعه: صنایع منتخب نساجی) انجام دادند. بر این اساس مبتنی بر ادبیات موضوعی مدل مربوط به پژوهش طراحی گردید و بر اساس نظرات خبرگان صنایع نساجی، مدل با استفاده از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان دهنده آن است که تمامی مسیرها قوی بوده جز مسیر توجه به اکولوژی به مزیت رقابتی پایدار که نسبتاً متوسط است؛ بنابراین مدل حاصل از یافته‌های پژوهش می‌تواند کارآمدی لازم جهت پادشکنندگی صنایع نساجی را داشته باشد.

مومنی و همکاران (۱۴۰۰) پژوهشی را با عنوان تحلیل پادشکنندگی زنجیره تامین خدمات در صنعت بیمه ایران انجام دادند. طبق نتایج حاصل از اجرای روش دلفی ۴۹ شاخص به منظور پادشکنندگی زنجیره تامین خدمات در صنعت بیمه در ذیل ۸ فرایند اصلی استخراج شد. همچنین براساس نتایج پژوهش مشخص شد جهت سوق زنجیره تامین صنعت بیمه به سوی پادشکنندگی در ابتدا می‌بایست فرایندهای "مدیریت دانش و اطلاعات" و "مدیریت ریسک" را مدنظر قرار داد. طبق نظر خبرگان شاخص‌های "سیستم اطلاعات مدیریت" و "پایاده‌سازی مدیریت دانش" به عنوان علی‌ترین شاخص‌های پادشکنندگی فرایند مدیریت دانش و اطلاعات و شاخص‌های "تدوین استراتژی ریسک" و "استفاده از پایگاه داده ریسک" به عنوان علی‌ترین شاخص‌های پادشکنندگی مدیریت ریسک انتخاب شده‌اند.

هادوی و همکاران، (۱۴۰۰) در مقاله با عنوان شناسایی عوامل اصلی موفقیت مدیریت تداوم کسب و کار در صنعت پتروشیمی: یک رویکرد تحلیل عاملی باهدف تعیین عوامل اصلی موفقیت مدیریت تداوم کسب و کار در صنعت پتروشیمی نه عامل اصلی موفقیت را که شامل استراتژی تداوم کسب و کار، برنامه‌ریزی اقتصادی، مدیریت بحران، مدیریت اضطراری، مدیریت ریسک سازمانی، بازیابی فاجعه، فرهنگ تداوم کسب و کار، تعهد و پشتیبانی

مدیریت ارشد و تحلیل تأثیر کسب‌وکار شناسایی و تأیید کردند. این مقاله بینش مفیدی برای مدیران سازمان‌های مورد مطالعه به‌طور خاص و سایر سازمان‌ها به‌طور عام جهت اجرای مدیریت تداوم کسب‌وکار ایجاد کند. خسروی و همکاران، (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان بررسی رابطه بین مؤلفه‌های تاب‌آوری سازمانی با موفقیت و تداوم کسب‌وکار بانک‌ها باهدف بررسی تأثیر مؤلفه‌های تاب‌آوری سازمانی در بانک آینده بر موفقیت و تداوم کسب‌وکار به این نتیجه رسیدند که مؤلفه‌های راهبردهای سازمانی، تمرکز بانکی، مزیت رقابتی، سپرده‌های بانکی و محصولات و خدمات کلیدی بر تداوم کسب‌وکار اثرگذار می‌باشند. سپس با استفاده از متغیرهای پژوهش و روش‌های تحلیلی رابطه علت و معلولی بین متغیرها ارائه شد.

خداپرست و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان شناسایی و استخراج عوامل شکننده با استفاده از تحلیل مضمون به این نتایج رسیدند که یکی از مهم‌ترین نیازهای سازمان، نیاز به موفقیت است که بهترین انگیزه برای فعالیت مدیران هست. لذا با استفاده از روش تحلیل مضمون، معیارهای شکست‌ناپذیری از منابع مربوط استخراج شدند. معیارهای شکست‌ناپذیری در بسیاری از شرکت‌ها کم‌وبیش یکسان بوده بنابراین نتایج حاصل از این پژوهش می‌تواند برای سایر شرکت‌ها نیز سودمند باشد.

خسروی و همکاران، (۱۳۹۸) در مقاله‌ای با عنوان همبستگی سلامت مالی و تداوم کسب‌وکار بانک‌ها با میانجی‌گری تاب‌آوری سازمانی باهدف تعیین همبستگی سلامت مالی و تداوم کسب‌وکار بانک با نقش میانجی تاب‌آوری سازمانی به این نتیجه رسیدند که سلامت مالی و مؤلفه‌های آن با تاب‌آوری سازمانی همچنین با تداوم کسب‌وکار بانک همبستگی مثبت و معنی‌داری دارد. تاب‌آوری سازمانی و مؤلفه‌های آن نیز با تداوم کسب‌وکار همبستگی مثبت و معنی‌دار دارد. در نتیجه سلامت مالی در صنعت بانکداری با تداوم کسب‌وکار و میانجی‌گری تاب‌آوری سازمانی همبستگی مثبت و معنادار دارد. آن‌ها پیشنهاد دادند که مدیران بانک‌ها برای حفظ تداوم کسب‌وکار و تاب‌آوری سازمانی، بر اساس یک جریان مستمر، شاخص‌های سلامت مالی را ارتقا دهند.

کورولو^۱ و همکاران (۲۰۲۳) پژوهشی را با عنوان شرط بندی در آینده: نحوه ایجاد پادشکنندگی در شرکت‌های نوآور انجام دادند. در این پژوهش، نظرسنجی با ۱۸۱ استارت‌آپ نوآور ایتالیایی برای بررسی رابطه بین ضد شکنندگی و منابع نامشهود، منابع مازاد ملموس و ظرفیت جذب انجام شد. نتایج نشان می‌دهد که ضد شکنندگی با ترکیبی از منابع ملموس و ناملموس پشتیبانی می‌شود که می‌تواند به رشد استارت‌آپ‌های نوآور در زمانی که سازمان‌های دیگر تسلیم می‌شوند، کمک کند.

کورولو و همکاران (۲۰۲۲) پژوهشی را با عنوان رشد در زمان بحران: نقش فناوری‌های دیجیتال در تقویت پادشکنندگی در شرکت‌های کوچک و متوسط انجام دادند. این تحقیق عواملی را شناسایی می‌کند که توسط سازمان‌های مورد بررسی به کار گرفته شده‌اند که این رفتار پادشکننده را فعال می‌کنند. این عوامل شامل کمبود منابع مالی، چابکی استراتژیک و روابط با مؤسسات تحقیقاتی هستند. این مطالعه تأثیر مثبت فناوری‌های دیجیتال را در توسعه ضد شکنندگی برجسته می‌کند.

¹ Corvello, Felicetti, Troise & Tani

رخیده و همکاران، (۲۰۲۱) در مقاله‌ای با عنوان مدل‌سازی ساختاری تفسیری عوامل مؤثر مدیریت تداوم کسب و کار در شرکت‌های کوچک و متوسط باهدف ایجاد درک بهتری از نحوه کارکرد مدیریت تداوم کسب و کار توسط این شرکت‌ها و شناسایی مؤلفه‌های تداوم کسب و کار شرکت‌های کوچک و متوسط (در سطح شهر تهران) با استفاده از رویکرد ساختاری تفسیری از این مؤلفه‌ها به این نتیجه رسیدند که عامل کار تیمی، مسئولیت‌پذیری و پاسخ‌گویی و مدیریت اجرایی دارای بالاترین تأثیر و کمترین وابستگی را در بین سایر عوامل دارا هستند.

رضانی و همکاران، (۲۰۲۰) در مقاله‌ای با عنوان رویکردهای انعطاف‌پذیری و پادشکنندگی در اکوسیستم‌های تجاری مشارکتی یافته‌های یک بررسی جامع ادبیات را باهدف روشن ساختن مفاهیم و رویکردهای نوظهور برای مدیریت اختلالات در اکوسیستم‌های تجاری معرفی کردند. مشارکت‌های اصلی شامل روشن شدن مفاهیم مرتبط، شناسایی و طبقه‌بندی منابع و محرک‌های اختلال و لیست گسترده‌ای از استراتژی‌ها و قابلیت‌های اساسی برای مقابله با اختلالات است. دیدگاه‌ها و رویکردهای مرتبط توسعه‌یافته در زمینه‌های دانش متعدد نیز تجزیه و تحلیل و ترکیب می‌شوند. درنهایت، مجموعه‌ای از سیستم‌های مهندسی‌شده که روش‌های امیدوارکننده‌ای را برای افزایش تاب‌آوری و پادشکنندگی ارائه می‌دهند، ارائه شده است.

بلچیچ و چکینی^۱، (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان پادشکنندگی شهرها و ساختمان‌های آن‌ها در مورد ارتباط مفهوم، معرفی شده توسط نسیم طالب، با نظریه و عمل برنامه‌ریزی و طراحی شهری بحث شده است. بیشتر پادشکنندگی شهرها را با هوشمندی آن‌ها مقایسه کرده که نشان می‌دهد اولی سزاوار تمرکز بیشتر در برنامه‌ریزی است. درنهایت، بالقوه ساختمان‌ها را مورد بررسی قرار می‌دهد و معتقدند که عامل مهمی در پادشکنندگی شهرها به‌طور کلی است.

ترابی^۲ و همکاران، (۲۰۱۵) در مقاله‌ای با عنوان یک چارچوب ارزیابی ریسک پیشرفته برای سیستم‌های مدیریت تداوم کسب و کار یک چارچوب ارزیابی ریسک افزایش‌یافته در چارچوب سیستم مدیریت تداوم کسب و کار پیشنهاد شده است درحالی‌که مراحل و الزامات خاص یک سیستم مدیریت تداوم کسب و کار را در نظر می‌گیرد. چارچوب پیشنهادی از مجموعه‌ای از تکنیک‌های تحلیلی برای بهبود و تسهیل ارزیابی و مدیریت ریسک در چارچوب چهار مرحله‌ای معروف (شناسایی، تجزیه و تحلیل، ارزیابی و پاسخ به ریسک‌ها) بهره می‌برد. نتایج به‌کارگیری چارچوب پیشنهادی در یک مطالعه موردی واقعی نشان می‌دهد که می‌تواند به‌طور مؤثر ارزیابی ریسک و فرآیند مدیریت را هنگام پیاده‌سازی سیستم مدیریت تداوم کسب و کار در یک سازمان مدیریت کند.

روش تحقیق و معرفی مدل و متغیرها

پژوهش حاضر از نوع هدف کاربردی می‌باشد. ماهیت آن توصیفی-همبستگی و روش اجرای تخمین سنجی از روش OLS می‌باشد. نوع داده‌ها نیز کمی و از نوع داده‌های پانل می‌باشد. جامعه آماری پژوهش عبارت است از کلیه بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران که سهام آن‌ها در سال ۱۴۰۰ به‌طور مداوم مورد معامله

^۱. Blečić

^۲. Torabi

قرار گرفته باشد. نمونه آماری این تحقیق با تعدیل جامعه آماری به روش نمونه‌گیری حذف سیستماتیک از طریق محدودیت‌هایی از جمله اینکه قبل از سال ۱۳۹۰ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرش شده باشند، سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفندماه باشند، و در دوره مورد بررسی تغییر دوره مالی نداده باشند، انتخاب گردید. بر این اساس، تعدادی از بانک‌های حائز شرایط در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ انتخاب می‌شوند که تمامی بانک‌های بورسی حائز شرایط انتخاب شدند که بانک‌های انتخابی شامل بانک‌های ملت، تجارت، صادرات، پارسیان، پاسارگاد، سینا، اقتصاد نوین، پست بانک، خاورمیانه و کارآفرین می‌باشد.

مدل تجربی پژوهش برای بررسی فرضیه‌های پژوهش به صورت ذیل می‌باشد:

پادشکنندگی به سازمان‌ها اجازه می‌دهد تا با بهره‌گیری از رویدادهای ناشناخته‌ها خود را در موقعیتی بهتر از قبل قرار دهند. وقوع و بروز پدیده‌هایی نظیر سونامی، بروز بیماری‌های همه‌گیری چون کرونا و یا پدیده داعش به عنوان پدیده‌های ناشناخته، کسب و کارهای کنونی را تهدید می‌کنند. در چنین محیطی، سازمان‌ها نیازمند سیستمی به منظور یادگیری از تهدیدها و تنش‌هایی که با آن مواجهند هستند (عباسقلی پور، ۱۳۹۹). علیرغم اینکه توان بالقوه پادشکنندگی در طراحی سیستم‌های جدید که بتوانند عملکرد پایاتری در محیط‌های پیچیده داشته باشند روشن شده است، همچنان عدم استفاده از این مفهوم در صنایع مختلف به چشم می‌خورد (ژنگ و همکاران، ۲۰۱۸). شرکت‌هایی از لحاظ عملکرد مالی بهتر هستند که دارای رویکرد مشتری‌محوری بالا باشد (کردستانی و عباسی، ۱۳۹۹). امروزه عواملی نظیر جهانی شدن، افزایش رقبا و گسترش سریع علم و فناوری (به طور مشخص فناوری اطلاعات و ارتباطات) محیط کسب و کار را متحول ساخته است (عشوری کیوانی و همکاران، ۱۳۹۷). سازمان‌ها در جهت تداوم فعالیت و حفظ مزیت رقابتی، باید خود را با تغییرات سریع فناوری وفق دهند (طباطبایی نسب و مامه آورپور، ۱۳۹۷). با متولد شدن بسیاری از مدل‌های کسب و کار جدید که نوآوری سرلوحه کار آنهاست، فضای رقابتی نزدیکی میان آنها برقرار می‌شود. با پیشرفت روزافزون فناوری و حرکت کشورها به سمت صنعتی شدن، مدیران سعی بر افزایش خدمات جدید بانکداری در راستای حفظ و جذب منابع (مشتریان) دارند. یکی از مهمترین تغییرات در صنعت بانکداری، به واسطه پیشرفت‌های فناوری مالی است. در همین راستا می‌توان فرضیه اول پژوهش را به صورت زیر مطرح نمود:

فرضیه اول: پادشکنندگی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد.

$$ROA = \gamma_0 + \gamma_1 S_{Rit} + \varepsilon$$

در نگاه اول، تمایز بین انعطاف‌پذیری و پادشکنندگی ممکن است در بهترین حالت بسیار محدود و در بدترین حالت به سادگی تصور نادرست به نظر برسد. همانطور که طالب (۲۰۱۲) بیان می‌کند، پادشکنندگی «فراتر از انعطاف‌پذیری یا استحکام» است. انعطاف‌پذیر در برابر شوک‌ها مقاومت می‌کند و ثابت می‌ماند اما پادشکنندگی قدرت بالاتری دارد (کاواناق، ۲۰۱۶). از طرفی، بخش مالی و بانکی یکی از بخش‌های مهم اقتصاد هر کشور است و وقوع بحران در آن می‌تواند اثرات مخربی بر سایر بخش‌های اقتصادی کشور داشته باشد. ذات حرفه بانکداری به علت ویژگی‌های خاص خود همواره مستعد دریافت بی‌ثباتی، ریسک‌ها و در درجات بالاتر، بحران‌ها می‌باشد.

باشد(پناهی و همکاران، ۲۰۱۸). نقش بانک‌ها در تجهیز و تخصیص منابع مالی بسیار حائز اهمیت می‌باشد(جهانگرد و همکاران، ۲۰۱۷). از طرفی نظام بانکی ایران با چالش‌ها و بحرانهای مختلف درون و برونمرزی دست و پنجه نرم می‌کند و از این رو، موضوع پادشکنندگی بانک‌ها و تداوم کسب و کار آنها، به یک موضوع مهم و جدی تبدیل شده است. لذا اهمیت پادشکنندگی در بانک‌ها در طی سال‌های اخیر بیش از پیش خود را نشان داده است (احمدیان و حیدری، ۲۰۱۶). همچنین، مدیریت تداوم کسب و کار یکی از جدیدترین چارچوب‌های مدیریت ریسک است، که سازمان‌ها را قادر می‌سازد تا با رفع خطرات شناخته شده خود توانایی‌های خود را بهبود بخشند. ارزیابی سیستم مدیریت تداوم کسب و کار و بازیابی سازمان، سازمان را قادر می‌سازد تا با بهبود مستمر در برنامه‌های خود، در صورت وقوع بحران، با حداکثر آمادگی و در سریع‌ترین زمان ممکن به مقابله با آن بپردازد. بر این اساس می‌توان فرضیه دوم پژوهش را بررسی نمود:

فرضیه دوم: پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب و کار تأثیر معناداری دارد.

$$RNOA_{t+1} = \gamma_0 + \gamma_1 S_{R_{it}} + \varepsilon$$

مدیریت تداوم کسب و کار، یک فرآیند مدیریتی جامع و کنشگرایانه است که هدف آن اطمینان از دستیابی مستمر به اهداف حیاتی کسب و کار است(تریسی، ۲۰۱۵). برخلاف روش‌های بازیابی گذشته، تداوم کسب و کار تنها یک درمان نیست، بلکه پیشگیری نیز هست. مدیریت تداوم کسب و کار نه تنها در برخورد با حوادثی که رخ داده توانمند بوده، بلکه در پیشگیری از بحران و حوادث پس از آن نیز توانایی بالایی دارد (اورچیستون و همکاران، ۲۰۱۶). هدف از اتخاذ رویکردهای تداوم کسب و کار، دستیابی به بازگشت پذیری در سازمان است. از اینرو، دستیابی به بازگشت پذیری، بخشی جدایی‌ناپذیر از رویکردهای تداوم کسب و کار است و همه این رویکردها باید با دیگر عوامل بازگشت پذیری به شکل یکپارچه درآیند(تامینیدی، ۲۰۱۰). برای پاسخ دادن به این خطرات، یک سیستم مدیریت ریسک مؤثر باید اجرا شود. مدیریت تداوم کسب و کار یکی از جدیدترین چارچوب‌های مدیریت ریسک است که سازمان‌ها را قادر می‌سازد تا با رفع خطرات شناخته شده خود توانایی‌های خود را بهبود بخشند. این دستاورد کسب و کار با توجه به اهداف کسب و کار تعیین می‌شود (کریستونیس، ۲۰۰۵). بنابراین، موفقیت کسب و کار نشان می‌دهد که کسب و کار به چه میزان سودآور، مؤثر و کارآمد است. یک کسب و کار به موفقیت نمی‌رسد، مگر اینکه عوامل مرتبط عملکرد قابل توجهی داشته باشند. در این رابطه، مطالعات انجام شده در مورد موفقیت کسب و کار، عوامل متعددی را بیان می‌کنند که میتوانند موفقیت کسب و کار را تعیین کنند. در این راستا می‌توان فرضیه سوم پژوهش را به صورت ذیل مطرح نمود:

فرضیه سوم: عملکرد مالی بر تداوم کسب و کار تأثیر معناداری دارد.

$$RNOA_{t+1} = \gamma_0 + \gamma_1 ROA + \varepsilon$$

متغیرهای وابسته

الف) عملکرد مالی

در این پژوهش عملکرد مالی با استفاده از شاخص بازده دارایی‌ها که به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$ROA = \frac{R_{it}}{I_{it}}$$

R_{it} : سود خالص

I_{it} : کل دارایی‌ها.

ب) تداوم مدیریت کسب و کار

تداوم مدیریت کسب و کار: عبارت است از میزانی که از شاخص خالص درآمد عملیاتی بانک بر اساس فرمول زیر به دست آمده است:

$$RNOA_{t+1} = \alpha_0 + \sum_{i=1}^n \alpha_i C_{it} + e_{t+1}$$

که در آن C_{it} بیانگر بازده دارایی‌های عملیاتی یا اجزاء بازده دارایی‌های عملیاتی یعنی اقلام تعهدی و جریان نقد آزاد است.

جریان نقد آزاد (FCF)

$$FCF = CFO - CAPEX$$

که در آن؛

CFO: جریان نهایی نقد عملیاتی

CAPEX: ناخالص سرمایه‌گذاری در دارایی‌های سرمایه‌ای

ناخالص سرمایه‌گذاری در دارایی‌های سرمایه‌ای = خالص سرمایه‌گذاری در دارایی‌های سرمایه‌ای + استهلاک

متغیر مستقل

پادشکنندگی: عبارت است از میزانی که از شاخص پادشکنندگی (ابهام که شامل میزان عدم اطمینان و معیار عدم اطمینان است) بر اساس فرمول زیر به دست آمده است (کاوآناق، ۲۰۱۶):

در مرحله اول برای به دست آوردن این شاخص انحراف معیار شاخص کل بورس برای سال به سال محاسبه شد که به شرح ذیل می‌باشد:

$$Antifragility = S_{R_{it}}$$

که در آن $S_{R(t)}$ ، انحراف معیار بازده شاخص می‌باشد که به صورت زیر است:

$$S_{R_{it}} = \sqrt{\frac{\sum (x_{it} - \bar{x}_{it})^2}{n - 1}}$$

که در آن بازده روزانه شاخص به صورت، بازده لگاریتمی $R(t)$ برای سری زمانی $P(t)$ ، شاخص بورس تهران در روز t ام به صورت زیر است:

$$R(t) = Ln \frac{p(t+1)}{p(t)} \approx \frac{p(t+1) - p(t)}{p(t)}$$

که در آن $S_{R(t)}$ ، انحراف معیار بازده روزانه شاخص می باشد که به صورت زیر است:

$$S_{R(t)} = \sqrt{\frac{\sum(x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

که در آن تغییرات نرخ طلا و ارز $\ln(h_t)$ به صورت معادله واریانس شرطی علاوه بر مجذورات q بازده قبلی شامل مجموع p وقفه از خودش به عنوان متغیر توضیحی می باشد، یعنی به صورت یک فرآیند محاسبه می شود:

$$\varepsilon_t = \sqrt{h_t} + z_t$$

$$h_t = \alpha_0 + \sum_{i=1}^q \alpha_i \varepsilon_{t-1}^2 + \sum_{j=1}^p \beta_j h_{t-j}$$

که در آن h_t واریانس شرطی ε_t بوده (منظور از شرایط، اطلاعات موجود در زمان t می باشد) و برای این که به ازای هر t ، h_t مثبت باشد، باید داشته باشیم:

$$\alpha_0 > 0$$

$$\alpha_i \geq 0, \quad i = 1, 2, 3, \dots, q$$

$$\beta_j \geq 0, \quad j = 1, 2, 3, \dots, p$$

و بدین ترتیب فرآیند آستانه ای به صورت زیر بیان می شود:

$$h_t = \alpha_0 + \alpha_{\varepsilon_{t-1}}^2 + \gamma_1 d_{t-1} \varepsilon_{t-1}^2 + \beta_1 h_{t-1}$$

که در مدل فوق d_{t-1} یک متغیر مجازی است که به ازای $\varepsilon_{t-1}^2 < 0$ برابر با یک و به ازای $\varepsilon_{t-1}^2 \geq 0$ برابر با صفر می باشد.

در مرحله دوم بازده سالانه سهام شرکت ها محاسبه خواهد شد و بازدهی که در شرایط عدم اطمینان بیشتر، بالاتر است، پادشکننده نامیده می شود.

در این تحقیق، با مراجعه به مقالات، کتاب ها، تحقیقات انجام شده مرتبط با موضوع، پایان نامه ها و ...، اطلاعات مربوط به ادبیات نظری گردآوری گردیده است. همچنین بخشی از اطلاعات مربوط به متغیرهای تحقیق، با مراجعه به نماگرهای بورس، کتابخانه سازمان بورس اوراق بهادار و اسناد و گزارشات مالی شرکت های عضو بورس، اطلاعات و داده های نرم افزار حسابداری "تدبیر پرداز" و "ره آورد نوین" و اطلاعات سایت www.Rdis.ir استخراج گردیده است. به منظور پاسخ به سئوالات یا فرضیه های تحقیق و اطمینان از درستی نتایج حاصل از آن لازم است که روش های مناسبی به کار گرفته شود. این تحقیق از مدل رگرسیون خطی چند گانه (چندمتغیره) استفاده و با توجه به نوع داده ها برای برآورد آن می توان از داده تابلویی (Panel) یا داده تلفیقی (Pool) استفاده نمود.

یافته های پژوهش

تجزیه و تحلیل داده ها در چد گام صورت می پذیرد که در خلال آن داده ها پس از جمع آوری، دسته بندی شده و در نهایت مورد پردازش قرار می گیرند تا در انتها، تحلیل آنها صورت گرفته و فرضیات تحقیق آزمون شود. داده‌های گردآوری شده در فاصله سالهای ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ که مربوط به بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است مورد تحلیل قرار می و با استفاده از نرم‌افزار Eviews 8 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

یافته های توصیفی

آمار توصیفی متغیرهای پژوهش اعم از وابسته و مستقل با استفاده از شاخص های پراکندگی ارائه گردید. نتایج برای پادشکنندگی (SR)، تداوم مدیریت کسب و کار (RNOA) و عملکرد مالی (ROA) به ترتیب برای میانگین برابر با ۰/۰۵۹۰، ۱۷/۰۱۹ و ۰/۰۲۱۶ و انحراف معیار به ترتیب برابر با ۰/۰۰۳۱، ۰/۰۶۷ و ۰/۰۰۱۵ بود. همچنین ضریب چولگی برای این متغیرها به ترتیب برابر با ۲/۱۳، ۰/۳۳ و ۰/۴۸ نمایانگر این بود که توزیع متغیرهای یاد شده دارای چوله به راست هستند. همچنین ضریب کشیدگی تمامی متغیرها مثبت است که با توجه به اینکه کشیدگی توزیع نرمال برابر با ۳ است وضعیت آنها را نسبت به توزیع نرمال نشان می دهد. دور بودن انحراف میانگین از میانگین نیز بیانگر این است که داده ها پراکنده اند و حول میانگین متمرکز نیستند. میانه یک متغیر نیز به عنوان یکی دیگر از شاخص های مرکزی بیانگر عددی است که نیمی از داده ها از آن بزرگتر و نیمی از داده ها آن کوچکتر هستند.

همچنین بررسی نرمال بودن توزیع داده ها با استفاده از آماره جارتیو- برا مورد بررسی قرار گرفت که نتایج آن سطح معناداری ۰/۱۰۵ را نشان داد که چون بیشتر از ۰/۰۵ بود نشانگر نرمال بودن توزیع داده ها بود. برای بررسی همبستگی بین متغیرهای پژوهش نیز آزمون همبستگی انجام شد که نتایج آن نشان داد بین برای رابطه بین تداوم کسب و کار و پادشکنندگی (۰/۱۰۴-)، عملکرد مالی و پادشکنندگی (۰/۱۹۵) و تداوم کسب و کار و عملکرد مالی (۰/۰۴۹-) بود که مشکل همبستگی شدید میان جملات توضیحی مدل های تحقیق وجود ندارد و پیش فرض عدم وجود همبستگی شدید میان جملات توضیحی این مدل ها تایید می شود.

بررسی مانایی متغیرهای پژوهش

با توجه به نتایج ارائه شده در بررسی مقادیر آماره‌های آزمون لوین، لین و چاو و سطح معنی داری آن‌ها نشان می‌دهد که تمامی متغیرها در سطح ۹۵ درصد مانا هستند بطوری که سطح معنی داری همه آن‌ها کمتر از ۰/۰۵ می باشد (F_{SR} = -۴۳/۲۱ و p = ۰/۰۰۰)؛ (F_{RNOA} = -۵۴/۲۱ و p = ۰/۰۰۰) و (F_{ROA} = -۲۸/۵۴ و p = ۰/۰۰۰). از این رو نیازی به آزمون هم جمعی نبوده و مشکل رگرسیون کاذب وجود نخواهد داشت.

برازش مدل مربوط به فرضیه های پژوهش

پیش از تخمین مدل با استفاده از داده های ترکیبی، باید در مورد روش مناسب بکارگیری این گونه داده ها در تخمین، تصمیم گیری نمود. ابتدا باید مشخص شود که اصولاً نیازی به در نظر گرفتن ساختار پانل داده ها (تفاوتها یا اثرات خاص شرکت) وجود دارد یا اینکه میتوان داده های مربوط به شرکت های مختلف را ادغام (Pooling) کرد و از آن در تخمین مدل استفاده نمود. برای برازش مدل پژوهش، از آنجایی که با داده‌های ترکیبی یا پانلی سروکار داریم، باید ابتدا مدل مناسب را برای برآورد رگرسیونی انتخاب کنیم. سپس با در نظر گرفتن پیش‌فرض‌های رگرسیونی برآورد مدل را انجام دهیم. ابتدا لازم است مدل پژوهش معرفی شود.

بررسی هم خطی

در این تحقیق جهت آزمون همخطی از مقدار VIF (عامل افزایش واریانس) بهره گرفته شده است. چنانچه این متغیر پایین تر از ۵ باشد، به این معنی است که همخطی میان متغیرها پایین است و بیانگر معتبر بودن رگرسیون به دست آمده است.

جدول ۵: مقادیر عامل افزایش واریانس برای فرضیه های پژوهش

VIF	متغیر
۱/۷۸	SR
۱/۱۶	RNOA
۱/۴۶	ROA

مقادیر گزارش شده در جدول فوق بیانگر آن است که تمام مقادیر کوچک‌تر از ۵ و میان ۱ و ۳ هستند، که به معنای عدم وجود همخطی میان متغیرها در مدل است.

بررسی خودهمبستگی سریالی

برای کشف خودهمبستگی سریالی از آزمون دوربین - واتسون استفاده می‌کنیم که برای پژوهش حاضر نتایج این آزمون به شرح ذیل می باشد:

جدول ۶: نتایج آزمون دوربین واتسون مدل پژوهش

نتیجه‌گیری	نتیجه‌ی آزمون	آماره‌ی آزمون
همبستگی بین خطاها وجود ندارد	پذیرش فرض صفر	۱/۸۸

مقدار گزارش شده برای آماره‌ی دوربین - واتسون برای مدل نشانگر آن است که فرض صفر در مدل پذیرفته می‌شود، چراکه مقدار آماره‌ی دوربین واتسون برای آن‌ها میان $1/5$ و $2/5$ است. در نتیجه میان خطاهای این مدل همبستگی وجود ندارد.

انتخاب مدل

در انتخاب مدل داده‌های ترکیبی با دو حالت کلی روبرو هستیم. در حالت اول عرض از مبدأ برای کلیه شرکت‌ها یکسان است که در این صورت با روش پول و در حالت دوم عرض از مبدأ برای تمام شرکت‌ها متفاوت است که در این حالت روش پانل انتخاب می‌شود. برای شناسایی دو حالت مذکور از آزمون اف-لیمر استفاده می‌کنیم. نتایج آزمون لیمر نشان داد که مقدار P -Value این آزمون کمتر از $0/05$ می‌باشد ($0/0000$)، همسانی عرض از مبدأها رد شده و لازم است در برآورد مدل از روش داده‌های پانل استفاده شود. لذا لازم است برای انتخاب الگوی اثرات ثابت یا اثرات تصادفی آزمون هاسمن انجام شود. نتایج آزمون هاسمن در جدول ۸ مشاهده می‌شود.

جدول ۸: نتایج آزمون هاسمن

نتیجه آزمون	P -Value	آماره آزمون X^2
رد فرض صفر پانل با اثرات ثابت	$0/000$	$89/54$

همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون هاسمن، از آنجایی که مقدار P -Value این آزمون نیز کمتر از $0/05$ می‌باشد ($0/000$)، بنابراین در برآورد می‌بایست روش اثرات ثابت بکار برده شود.

جدول ۹: نتایج برآورد مدل فرضیه

نتیجه	مقدار احتمال	مقدار t	مقدار ضرایب	متغیر
معنی دار و مثبت	$0/003$	$2/89$	$0/26$	SR
معنی دار و مثبت	$0/000$	$11/05$	$0/31$	RNOA
معنی دار و مثبت	$0/007$	$1/37$	$0/44$	ROA
معنی دار و مثبت	$0/003$	$2/87$	$1/65$	C(مقدار ثابت)
$0/000$	مقدار احتمال F	$7/69$	مقدار F	
$1/88$	دوربین واتسون	$0/784$	ضریب تعیین (R^2)	
		$0/726$	ضریب تعیین تعدیل شده	

در رابطه با بررسی فرضیه اول پژوهش مبنی بر اینکه پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب‌وکار تأثیر معناداری دارد، با توجه به نتایج جدول ۹ سطح معنی‌داری آماره t مربوط به مقدار پادشکنندگی کوچکتر از $0/05$ بوده

($0/003$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($0/26$) مثبت می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $2/89$ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد. بنابراین می توان نتیجه گرفت پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب و کار بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

در رابطه با بررسی فرضیه دوم پژوهش مبنی بر اینکه پادشکنندگی بر عملکرد مالی تأثیر معناداری دارد؛ با توجه به نتایج جدول ۹ سطح معنی‌داری آماره t مربوط به مقدار عملکرد مالی کوچکتر از $0/05$ بوده ($0/000$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($0/31$) مثبت می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $11/05$ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد. بنابراین می توان نتیجه گرفت پادشکنندگی بر عملکرد مالی بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

همچنین در رابطه با بررسی فرضیه سوم پژوهش مبنی بر اینکه عملکرد مالی بر تداوم کسب و کار تأثیر معناداری دارد؛ با توجه به نتایج جدول ۹ سطح معنی‌داری آماره t مربوط به مقدار تداوم کسب و کار کوچکتر از $0/05$ بوده ($0/007$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($0/44$) مثبت می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $1/37$ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد. بنابراین می توان نتیجه گرفت عملکرد مالی بر تداوم کسب و کار بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف، بررسی رابطه‌ی بین پادشکنندگی با عملکرد مالی و تداوم کسب و کار، مورد مطالعه بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران انجام شد. نتایج حاصل از آزمون تحلیل رگرسیون نشان داد پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب و کار بانک‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر مثبت و معناداری دارد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش های پیمان خداپرست و همکاران (1398)، حسین قربانی (1399)، محسن هادی زاده پیمان خداپرست (1400)، هربان و همکاران^۱، (2004)، هربان، بی، (2010)، تممینی، آر. آل^۲، (2010)، ترابی و همکاران (2013)، ورهولستا^۳، (2014)، اون، تی (2015)، ترابی و همکاران (2015)، بلچیچ و چکینی^۴ (2017)، خسروی و همکاران (2019)، رضانی و همکاران (2020)، خسروی و همکاران (2020)، رخیده و همکاران (2021) و هادوی و همکاران (2021) هم سو و هم راستا می باشد. در تبیین این نتایج می توان گفت که در قرن حاضر با بسیاری از خطرهای اجتماعی و فنی روبه رو هستیم. منظور از خطر، شرایط یا رویدادی است که سلامتی افراد، سازمان ها، جوامع، محیط و اموال را تهدید می کند. خطرات عظیم آن دسته از خطرانی هستند که ناشناخته های ناشناخته، قوهای سیاه یا رویدادهای ناشناخته نامیده می شوند. در دنیای به اصطلاح "قوهای سیاه"، تنش های مثبت و منفی در هر لحظه ممکن است کسب و کارها را با تأثیرات شدید غافل گیر کنند، که این موضوع برای تصمیم گیرندگان سازمان ها، در بکارگیری بهترین استراتژی

¹. Herbane

². Tammineedi, R. L

³. Verhulsta

⁴. Blečić

ها به هنگام مواجهه با تنش های منفی (تهدیدها) و اختلالات مثبت (فرصت ها)، یک چالش مهم محسوب خواهد شد. یک قوی سیاه استعاره ای از رفتارهای یک سیستم است که به ندرت اتفاق می افتد و چنانچه اتفاق بیفتد می تواند تاثیر منفی شگرفی بر وضعیت تمامی ذینفعان سیستم بگذارد. از طرفی، تداوم کسب و کار به معنای توانایی سازمان برای تداوم کسب و کار خود در حین یا پس از به وقوع پیوستن حوادث است. در واقع تداوم کسب و کار به مجموعه ای از فرآیند ها و دستورالعمل ها اطلاق می شود که توسط یک سازمان پیاده سازی می شود تا سازمان بتواند بعد یا در هنگام بروز یک فاجعه به کار خود و روند فعالیتی روزمره خود ادامه دهد. بنابراین می توان گفت که پادشکنندگی بر مدیریت تداوم کسب و کار بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد. نتایج حاصل از آزمون تحلیل رگرسیون نشان داد پادشکنندگی بر عملکرد مالی بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر مثبت و معناداری دارد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش های پیمان خداپرست و همکاران (۱۳۹۸)، حسین قربانی (۱۳۹۹)، محسن هادی زاده پیمان خداپرست (۱۴۰۰)، هربان و همکاران (۲۰۰۴)، هربان، بی (۲۰۱۰)، ترابی و همکاران (۲۰۱۵)، بلچبیچ و چکینی (۲۰۱۷)، خسروی و همکاران (۲۰۱۹)، رضانی و همکاران (۲۰۲۰)، خسروی و همکاران (۲۰۲۰)، رخیده و همکاران (۲۰۲۱) و هادوی و همکاران (۲۰۲۱) هم سو و هم راستا می باشد. در تبیین این یافته ها می توان نتیجه گرفت که پادشکننده بودن در اقتصاد میگوید که اقتصاد باید در مقابل تهدید اقتصادی خارجی علاوه بر مقاومت رشد نیز داشته باشد. با وجود تحریم های اقتصادی، ما در حال حاضر به نوعی درگیر جنگ اقتصادی هستیم و با وجود اقتصاد پادشکننده است که می توان در مقابل تهدیدها مقاومت کرد و از مسائلی همچون از هم پاشیدگی اقتصاد جلوگیری کرد. تلاش برای از هم پاشیدگی اقتصاد، از اهداف دشمن است. اقتصاد پادشکننده باید اقتصادی باشد که در پایان یک جنگ اقتصادی همچنان پابرجا و با رشد مثبت باشد در این مسیر صندوق توسعه ملی میتواند بهترین سیاست گذار و نقشه راه ارائه دهد. نگاهی به تاریخچه بانک موید این است که این نهادها علاوه بر نقش پول، در داد و ستدهای درونی و برونی مسئولیت مبادلات مالی و پولی را به عهده داشته و از بدو تاسیس و شکل گیری هم امین مردم و هم آسان کننده مبادلات پولی بوده و تاثیر بسزایی در اقتصاد داشته اند؛ بنابراین توسعه و بهبود فعالیت های بانکی به همراه نظامی کارآمد، نقش عمده ای در توسعه و پیشرفت اقتصاد و صنعت بانکداری خواهد داشت. بانک های تجاری همیشه در پی سوددهی بیشتر هستند و می خواهند سرمایه ها به سوی اهداف پرسود سوق داده شوند. از آنجایی که میزان کارایی هر سیستم با توجه به بازدهی آن سیستم مورد ارزیابی قرار می گیرد، لذا کارایی سیستم بانکی نیز از طریق بازدهی آن برای صاحبان سهام و همچنین سپرده گذران اندازه گیری می شود. هرچه قدر میزان سوددهی بانکها بیشتر باشد مشتریان اعتماد بیشتری نسبت به بانک ها از خود نشان می دهند و همچنان پس اندازهای خود را نزد بانک ها حفظ می نمایند. بنابراین می توان گفت که پادشکنندگی بر عملکرد مالی بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

همچنین، نتایج حاصل از آزمون تحلیل رگرسیون نشان داد عملکرد مالی بر تداوم کسب و کار بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر مثبت و معناداری دارد. نتایج حاصل از این فرضیه با نتایج حاصل از پژوهش های محسن هادی زاده پیمان خداپرست (۱۴۰۰)، ترابی و همکاران (۲۰۱۳)، اون، تی (۲۰۱۵)، ترابی

و همکاران (۲۰۱۵)، خسروی و همکاران (۲۰۱۹)، رضانی و همکاران (۲۰۲۰)، خسروی و همکاران (۲۰۲۰)، رخیده و همکاران (۲۰۲۱) و هادوی و همکاران (۲۰۲۱) هم سو و هم راستا می باشد. در تبیین این یافته ها می توان نتیجه گرفت که بخش مالی و بانکی یکی از بخش های مهم اقتصاد هر کشور است و وقوع بحران در آن میتواند اثرات مخربی بر سایر بخش های اقتصادی کشور داشته باشد. ذات حرفه بانکداری به علت ویژگی های خاص خود همواره مستعد دریافت بی ثباتی، ریسک ها و در درجات بالاتر، بحران ها می باشد. نقش بانک ها در تجهیز و تخصیص منابع مالی بسیار حائز اهمیت می باشد. این امر در خصوص اقتصاد بانک محور ایران بیش از پیش نمود پیدا می کند. در این خصوص، سیستم بانکی توسعه یافته علاوه بر وظایف خود، باید از استحکام بالا نیز برخوردار بوده و توان مقابله با شوک های مختلف داخلی و خارجی را داشته باشد. مدیریت تداوم کسب و کار نه تنها در برخورد با حوادثی که رخ داده توانمند است، بلکه در پیشگیری از بحران و حوادث پس از آن نیز توانایی بالایی دارد. بانک ها به عنوان مهمترین نهادهای بازار مالی ایران به دلیل عدم گسترش بازارهای مالی از یکسو و ملی بودن بانک ها از سوی دیگر، از کارایی مطلوبی برخوردار نبوده اند. همچنین فرآیندهای جهانی چالش هایی را در بقا و توسعه توانایی بانک های کشور ایجاد نموده اند. می توان عنوان کرد که با توجه به رابطه عملکرد نظام بانکی با بخش های کلان اقتصادی کشور، هرگونه بی ثباتی، ناپایداری، بی استحکامی و بحران در آن، میتواند موجب نوسان و اختلال در متغیرهای اقتصادی شود. لذا تأکید بر نقش پایداری مالی بانک، بررسی و اطمینان از ثبات و سلامت نظام بانکی، دارای اهمیت است. به طور کلی برای بررسی و اطمینان از ثبات، استحکام مالی و سلامت نظام بانکی از شاخص های ثبات و سلامت بانکی استفاده می شود. از دیدگاه مفهومی، یک معیار سلامت بانکی می تواند از یک تعریف، استاندارد معین و یا شاخص معین بانکی و یا ترکیبی از آنها مشتق شود. بنابراین می توان گفت که عملکرد مالی بر تداوم کسب و کار بانک های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر دارد.

نتایج کاربردی

نتایج این پژوهش با توجه به اینکه موضوع پادشکنندگی را در صنعت بانکداری بررسی می کند، می تواند برای بانک ها در شرایطی که اقتصاد جهانی وضعیت غیرقابل پیش بینی ای را تجربه می کند، مفید واقع شود. در واقع، بانک ها و بطور کلی موسسات مالی پس از تجربه بحران مالی ۲۰۰۸، تمایل بیشتری به مدیریت ریسک و افزایش انعطاف پذیری خود در شرایط بی ثبات اقتصادی نشان می دهند. از طرفی، در کشور ایران با توجه به وجود چالش های گوناگون از جمله تحریم های مالی و اقتصادی بین المللی، تورم، بی ثباتی وضعیت اقتصادی، و غیره، کل اقتصاد کشور از جمله صنعت بانکداری ریسک بالایی را تحمل می کند و کسب و کار بانک ها به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. بنابراین، توجه به موضوع پادشکنندگی و بررسی تاثیرات آن بر سایر متغیرها می تواند بانک ها را در برابر این چالش ها و ریسک های ناشی از آنها تا حدودی منتفع سازد.

در انتها پیشنهاد می شود بانک ها با شناسایی نیازمندی های ذی نفعان داخلی و خارجی و استقرار یک سیستم مناسب منطبق بر آن نیازها، در جهت برقراری سیستمی پادشکننده حرکت کنند تا در بحران ها تاب آوری بالاتر و تدام کسب و کار بهتری را تجربه کنند. همچنین، پیشنهاد می شود بانک ها، با شناسایی نقاط ضعف خود

دارایی‌های معوق، ساختار سرمایه ناقص، و...) سعی بر برطرف کردن آنها داشته باشند که این می‌تواند به تقویت پادشکنندگی در سیستم و در نتیجه عملکرد مطلوب‌تری را برای آنها رقم بزند.

فهرست منابع

- ترابی، سید علی؛ صاحب‌جمع نیا، نوید؛ صالحی، صدقیانی (۲۰۱۵). مدیریت تداوم کسب‌وکار. ماهنامه علمی-آموزشی تخصصی مدیریت تدبیر. ۲۵(۲۷۱)، ۴۷-۵۲.
- خداپرست، پیمان؛ هادی زاده، محسن؛ فخرزاد، محمدباقر؛ قاسمی، احمدرضا (۱۳۹۸). شناسایی و استخراج عوامل شکننده با استفاده از تحلیل مضمون، چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت صنعتی، یزد، <https://civilica.com/doc/937993>
- خسروی، سالار؛ نجفی، مرجان؛ محمدی، نبی‌الله (۱۳۹۸). همبستگی سلامت مالی و تداوم کسب‌وکار بانک‌ها با میانجی‌گری تاب‌آوری سازمانی. مدیریت ارتقای سلامت. ۸(۴)، ۳۵-۴۲.
- خسروی، سالار؛ نجفی، مرجان؛ محمدی، نبی‌الله (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین مؤلفه‌های تاب‌آوری سازمانی با موفقیت و تداوم کسب‌وکار بانک‌ها. فصلنامه مدیریت توسعه و تحول. ۲۵(۴۰)، ۳۲-۲۵.
- رخیده، ابراهیمی؛ خمش، آریا (۲۰۲۱). مدل‌سازی ساختاری تفسیری عوامل مؤثر مدیریت تداوم کسب‌وکار در شرکت‌های کوچک و متوسط. بررسی‌های بازرگانی. ۱۷(۹۷)، ۱۱۴-۱۳۰.
- رحیمیان اصل، & ملکی. (۲۰۲۳). ارائه مدلی برای ارزیابی پادشکنندگی زنجیره‌تأمین؛ مورد مطالعه: شرکت توزیع داروپخش. تصمیم‌گیری و تحقیق در عملیات، ۸(۱)، ۷۲-۸۷.
- طالب، نسیم نیکلاس (۲۰۱۳). پادشکنندگی انتشارات Penguin
- طباطبایی نسب، سید محمد؛ ماه‌آرپور، فهیمه (۱۳۹۷). عوامل تأثیرگذار بر ارتقای شهرت فناوری و نقش آن بر عملکرد کسب و کار شرکت. فصلنامه مدیریت توسعه فناوری. ۵(۴)، ۱۳۲-۱۰۳.
- عباسقلی پور، محسن (۱۳۹۹). عوامل مؤثر بر بهبود عملکرد بانک‌ها. ماهنامه بانک و اقتصاد. ۵(۱۶)، ۹۱-۱۰۶.
- عرب مازاریزدی، محمد؛ ناصری، احمد؛ نکویی زاده، مریم؛ مرادی، امیر (۱۳۹۶). بررسی تأثیر انعطاف‌پذیری سیستم اطلاعاتی حسابداری بر عملکرد شرکت با رویکرد قابلیت‌های پویا. بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. ۲۴(۲)، ۲۴۲-۲۲۱.
- عشوری کیوانی، مریم؛ فکور ثقیه، امیر محمد؛ ملک زاده، غلامرضا (۱۳۹۷). تأثیر باورهای مبتنی بر کارایی و نظریه انتشار نوآوری بر باورهای مبتنی بر پذیرش بانکداری اینترنتی. فصلنامه مدیریت توسعه فناوری. ۶(۱)، ۱۵۹-۱۳۳.
- کردستانی، غلامرضا؛ عباسی، عبدالاحد (۱۳۹۹). بررسی تأثیر تمرکز مشتری بر عملکرد مالی شرکت. فصلنامه علمی-پژوهشی مدیریت دارایی و تأمین مالی. ۲(۶)، ۹۲-۸۱.
- مومنی سیدمیثم، قاسمی احمدرضا، شهبازی میثم، & صفری امیر. (۲۰۲۱). تحلیل پادشکنندگی زنجیره تأمین خدمات در صنعت بیمه ایران.

هادوی، سید علی؛ بختیاری، حسین؛ ترابی، سیدعلی (۱۴۰۰). شناسایی عوامل اصلی موفقیت مدیریت تداوم کسب و کار در صنعت پتروشیمی: یک رویکرد تحلیل عاملی. علمی پژوهشی مدیریت بحران. دو فصلنامه علمی - پژوهشی مدیریت بحران. ۲۰، ۱۳۱-۱۱۷.

هادی زاده، محسن؛ خداپرست، پیمان (۱۴۰۰). طراحی مدلی پادشکنندگی برای مدیریت کیفیت استراتژیک (مورد مطالعه: صنایع منتخب نساجی). دوازدهمین کنفرانس ملی مهندسی نساجی

ایران، یزد، <https://civilica.com/doc/1302944>.

Ahmadian A, Heidari H. [Designing a forecasting mechanism for monitoring the financial health of banks]. Two Monthly Newsletters on Economics. 2016:65-76.

Alina Bianca POP & Stefan TITU & Aurel Mihail TITU & Gheorghe Ioan POP & Sebastian STAN, (2018). "Designing A Model Of Business Continuity Policy In An Organization Based On Machining Building Design," Proceedings of the international management conference, Faculty of Management, Academy of Economic Studies, Bucharest, Romania, vol. 12(1), pages 275-281, November.

Aven, T. (2015). The concept of antifragility and its implications for the practice of risk analysis. Risk analysis, 35(3), 476-483.

Bhamra, R., Dani, S., & Burnard, K. (2011). Resilience: the concept, a literature review and future directions. International journal of production research, 49(18), 5375-5393.

Blečić, I., & Cecchini, A. (2017). On the antifragility of cities and of their buildings. City, Territory and Architecture, 4(1), 1-11.

Brendan Markey-Towler, (2018). "Economics cannot isolate itself from political theory: a mathematical demonstration," Papers 1701.06410, arXiv.org.

Camarinha-Matos, L. M. (2014). Collaborative networks: A mechanism for enterprise agility and resilience. In Enterprise interoperability VI (pp. 3-11). Springer, Cham.

Cavanagh, C (2016). Resilience, class, and the antifragility of capital. Journal of Resilience. <http://dx.doi.org/10.1080/21693293.2016.1241474> .

Corvello, V., Felicetti, A. M., Troise, C., & Tani, M. (2023). Betting on the future: how to build antifragility in innovative start-up companies. Review of Managerial Science, 1-27.

Corvello, V., Verteramo, S., Nocella, I., & Ammirato, S. (2022). Thrive during a crisis: the role of digital technologies in fostering antifragility in small and medium-sized enterprises. Journal of Ambient Intelligence and Humanized Computing, 1-13.

George Bithas, Michalis Bekiaris, Damianos P. Sakas, Nikolaos Konstantopoulos, Gerasimos Kontos, G Michail (2018). Business Transformation Through Service Science: A Path for Business Continuity. Strategic Innovative Marketing (pp.159-164). DOI:10.1007/978-3-319-33865-1_20.

Haninun Haninun & Lindrianasari Lindrianasari & Angrita Denziana (2018). The effect of environmental performance and disclosure on financial performance. International Journal of Trade and Global Markets. DOI:10.1504/IJTM.2018.092471Corpus ID: 158720418.

Jahangard E, Sohrabi Vafa H, Karamat Far M. [The effect of economic word variables on banks resilience with emphasis on capital adequacy]. Mod Econ Bus. 2017;12(1):1-29.

Kritsonis A. Assessing a firm's future financial health. Int J Scholary Acad Interlectual Divers. 2005;9(1):2004-5.

- Munoz, A., Billsberry, J., & Ambrosini, V. (2022). Resilience, robustness, and antifragility: Towards an appreciation of distinct organizational responses to adversity. *International Journal of Management Reviews*, 24(2), 181-187.
- Orchiston C, Prayag G, Brown C. Organizational resilience in the tourism sector. *Ann Tourism Res.* 2016;56:145-8. doi: 10.1016/j.annals.2015.11.002
- Panahi M, Eftekhari Mahabadi S. [Financial health index and bank crisis]. The First National Conference on Modeling Mathematical and Statistics in Applied Studies 2018.
- Ramezani, J., & Camarinha-Matos, L. M. (2020). Approaches for resilience and antifragility in collaborative business ecosystems. *Technological Forecasting and Social Change*, 151, 119846.
- Rose, A. (2007). Economic resilience to natural and man-made disasters: Multidisciplinary origins and contextual dimensions. *Environmental Hazards*, 7(4), 383-398
- Taarup-Esbensen, J. (2021). Business continuity management in the Arctic mining industry. *Safety Science*, 137, 105188.
- Taleb, N. N. (2012). *Antifragile: Things that gain from disorder*. New York, NY: Penguin.
- Tamineedi RL. Business Continuity Management: A Standards-Based Approach. *Inf Secur J: Global Perspect.* 2010;19(1):36-50. doi: 10.1080/19393550903551843.
- Tracey S. *Organizational Resilience Indicators Based on a Salutogenic Orientation: Université d'Ottawa/University of Ottawa*; 2015.
- Umar Rafi, Abbas Mirakhor and Hossein Askari (2021). Radical uncertainty, non-predictability, antifragility and risk-sharing Islamic finance. *PSL Quarterly Review*, vol. 69, issue 279, 337-372.
- Uzunov, A. V., Vo, B., Dam, H. K., Harold, C., Baruwal Chhetri, M., Colman, A., & Hashmi, S. S. (2023). Adaptivity and Antifragility. In *Autonomous Intelligent Cyber Defense Agent (AICA) A Comprehensive Guide* (pp. 203-228). Cham: Springer International Publishing.
- Zheng, Z., Xie, S., Ning Die, H., & Chen, X. (2018). Blockchain challenges and opportunities: a survey. *Inderscience Enterprises*, p.357.

Examining the relationship between antifragility with financial performance and business continuity of banks listed in Tehran Stock Exchange

Razieh Faryadras

Masters Student, Strategic Management, Faculty of Management, Kharazmi Univesrity, Tehran, Iran
razieh.faryadras20613@gmail.com

Seyed Kazem Chavoshi

Assistant Professor, Faculty of Management, Kharazmi Univesrity, Tehran, Iran
chavoshi@khu.ac.ir

Sirus Sharifi

Assistant Professor, Faculty of Management, Kharazmi Univesrity, Tehran, Iran
Corresponding Author
ssharifi@khu.ac.ir

Abstract

This study attempts to investigate the relationship between antifragility and financial performance and business continuity of banks listed in Tehran Stock Exchange (TSE). The statistical population of the research is all the banks listed in TSE whose shares were continuously traded in 1400 (March 2021 to March 2022). Therefore, 10 eligible banks including Mellat, Tejarat, Saderat, Parsian, Pasargad, Sina, Eghtesad Novin, Post Bank, Khavarmiyane, and Karafarin bank were selected. Quantitative data has been collected for the period of 1391 to 1400 (2012-2021) and analysed using panel data regression. The findings indicated that anti-fragility has a positive and significant effect on the business continuity management and also financial performance of banks listed in TSE. Further, financial performance has positive effect on business continuity of those banks. These findings might be of interest for regulators and supervisory entities, and also activists in banking and financial sector due to the current situation of international sanctions posed on Iranian financial sector.

Keywords: antifragility, business continuity, financial performance, TSE

